

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การพูดและการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” โดยมีรายละเอียดต่างๆดังนี้

1. **วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ** 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การพูด และการอ่าน วิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา 2) เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การพูด และการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 3) เพื่อศึกษาผลด้านความรู้ของผู้ใช้ชุดฝึกอบรมที่เรียนด้วยชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การพูด และการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ชุดฝึกอบรมที่เรียนด้วยชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การพูด และการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในขั้นตอนที่ 1 คือ การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้ชุดฝึกอบรม ประชากรคือครูสอนประถมศึกษาวิชาภาษาไทยจำนวน จำนวน 122,034 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่และผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอกภาษาไทย แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 89 คน ส่วนในขั้นตอนที่ 2-4 ประชากรคือครูสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาในกรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 2034 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาโทวิชาเอกภาษาไทย แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 40 คน ซึ่งสอนวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3. **เครื่องมือการวิจัย** ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสภาพ ปัญหาและความต้องการใช้ชุดฝึกอบรมฯ 2) ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การพูดและการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา 3) แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล 4) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลฯ และ 5) แบบรายงานผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลฯ

4. **วิธีดำเนินการวิจัย** เริ่มจากศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดทำแบบสอบถามสภาพ ปัญหา ความต้องการ จากนั้นพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล หาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นและสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลฯ

5. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1 สภาพ ปัญหา และความต้องการในการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่อง การจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การอ่านและการพูดในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา

1.1.1 ด้านสภาพการใช้ชุดฝึกอบรม พบว่า ครูเคยอบรมความรู้ภาษาไทย/ วิธีสอนภาษาไทย หรือเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล และเคยรับการอบรมการทำชุดฝึกอบรมทางไกล ระดับน้อยที่สุด มีความรู้/ คำนึง/ ถนัด/ รับการอบรมโดยใช้ชุด/ รับการอบรมในลักษณะใกล้เคียง/ นำความรู้จากชุดไปใช้ประโยชน์/ นำชุดฝึกอบรมทางไกลที่เป็นสาระความรู้ต่างๆ มาใช้สอนภาษาไทย/ เคยนำชุดฝึกอบรมที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับภาษาไทยมาใช้สอนภาษาไทย ทุกรายการข้างต้นอยู่ในระดับน้อย ชอบเรียนต่างๆ จากชุดฝึกอบรมทางไกลระดับปานกลาง และมีความสนใจใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลอยู่ในระดับมาก

1.1.2 ด้านปัญหาการใช้ชุดฝึกอบรม พบว่า ทุกรายการที่สอบถาม เช่น ชุดฝึกอบรมเป็นเอกสารเมื่ออ่านไม่เข้าใจไม่สามารถสอบถามหรือขอคำอธิบายจากใครได้ ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าปัญหาที่พบหรือคาดว่าจะพบในการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล อยู่ในระดับปานกลางทุกรายการที่สอบถาม

1.1.3 ด้านความต้องการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล พบว่า ทุกรายการที่สอบถาม เช่น ต้องการตัวอย่างวิธีสอนการฟัง การอ่านและการพูดในวิชาภาษาไทย ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าต้องการใช้ชุดฝึกอบรมทุกรายการที่ถามในระดับมากที่สุด

1.2. ชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่อง การจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การอ่านและการพูดในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา มีประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 76.27/74.47$ โดยชุดฝึกอบรมทางไกลมีประสิทธิภาพเข้าใกล้เกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 75/75

1.3. ผลการประเมินด้านความรู้ของผู้ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ของผู้ใช้ชุดฝึกอบรมหลังการอบรมเท่ากับ 16.39 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.99 สูงกว่า ก่อนการใช้ชุดฝึกอบรมซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเพียง 10.87 และมี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.73

1.4. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ชุดฝึกอบรมหลังการใช้ชุดฝึกอบรมในด้านเนื้อหาสาระในชุดฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการติดตามการให้คำแนะนำการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลอยู่ในระดับมากที่สุด

6. อภิปรายผล

ผู้วิจัยขออภิปรายตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

6.1 สภาพ ปัญหา และความต้องการในการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่อง การจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การพูดและการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา

6.1.1 ด้านสภาพการใช้ชุดฝึกอบรม การที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบทุกรายการที่สอบถามอยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด เนื่องจากยังไม่มีผู้วิจัยคนใดจัดทำชุดฝึกอบรมลักษณะที่ผู้วิจัยจัดทำมาก่อน ส่วนที่ตอบว่าสนใจใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลในลักษณะที่ผู้วิจัยจัดทำ เนื่องจากครูภาษาไทยได้รับแรงกดดันจากหลายฝ่ายในประเด็นการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแล้วเหตุใด นักเรียนจึงไม่สามารถอ่านเขียนได้ตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด และผลสอบข้อสอบมาตรฐานค่าเฉลี่ยทั้งประเทศมักต่ำกว่าร้อยละ 50 และครูมีภาระงานมากไม่สะดวกในการรับการอบรมแบบเผชิญหน้า ดังนั้นครูที่ตอบแบบสอบถามจึงตอบว่ามีความสนใจใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลอยู่ในระดับมาก

6.1.2. ด้านปัญหาการใช้ชุดฝึกอบรม ผู้ตอบแบบสอบถามตอบทุกปัญหาในระดับปานกลาง เนื่องจาก ยังไม่เคยใช้ชุดฝึกอบรมมาก่อน จึงคาดเดาว่าถ้าอ่านจากเอกสารอาจไม่เข้าใจ แต่เนื่องจากเป็นชุดฝึกอบรมทางไกลที่ประยุกต์วิธีเขียนตามหลักการผลิตเอกสารของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่เน้นให้ผู้อ่านเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากการอ่านเอกสาร ผู้ตอบแบบสอบถามจึงคิดว่าน่าจะเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

6.1.3 ด้านความต้องการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล การที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าต้องการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าชุดฝึกอบรมทางไกลเป็นนวัตกรรมใหม่ น่าจะช่วยแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาได้

6.2. ชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่อง การจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การอ่านและการพูดในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 อาจเนื่องจาก การสร้างชุดฝึกอบรมทางไกลสร้างขึ้นตามสภาพ ปัญหา และความต้องการของผู้ใช้ชุดฝึกอบรม โดยชุดฝึกอบรมมีลักษณะสำคัญดังนี้

6.2.1. เนื้อหาในเอกสารชุดฝึกอบรม มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการฟัง ด้านการพูด และด้านการอ่าน ซึ่งแต่ละด้านมีแนวทางการจัดกิจกรรมที่ชัดเจนและมีตัวอย่างกิจกรรมที่ชัดเจนให้ผู้ใช้ชุดฝึกอบรมเกิดความเข้าใจและลองนำไปปฏิบัติแล้วได้ผลจึงเกิดการเรียนรู้ที่จะประยุกต์ใช้ความรู้ไปจัดกิจกรรมส่งเสริมการฟัง การพูดและการอ่าน ในชั้นเรียนของตน

6.2.2 เอกสารการฝึกอบรมทางไกลประกอบด้วย 1) คำแนะนำการใช้ชุดฝึกอบรม 2) แบบทดสอบก่อนใช้ชุดฝึกอบรม 3) ชุดฝึกอบรม 4) ตัวอย่างกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้ 5) แบบทดสอบหลังใช้ชุดฝึกอบรม 6) เฉลยแบบฝึกหัดท้ายชุดฝึกอบรม

รายละเอียดข้างต้นเป็นเนื้อหาสาระภาษาไทยที่นำเสนอด้วยวิธีการเชิงระบบเหมาะสำหรับ ผู้ใหญ่ที่มีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ นอกจากนี้การให้กลุ่มตัวอย่างทดสอบก่อนการใช้ชุดฝึกอบรม กลุ่ม ตัวอย่างส่วนหนึ่งจะเกิดความสงสัยไว้ เมื่ออ่านเอกสารแล้วจะสามารถจดจำได้รวดเร็วเพราะเพิ่งผ่านการคิดหา คำตอบ

6.2.3. มีกระบวนการติดตามการใช้ชุดฝึกอบรมที่เป็นระบบได้แก่ ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่าง 1 ครั้ง จากนั้นติดตามการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมโดยทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) หรือ โทรศัพท์ หรือ จดหมายอีก 1 ครั้ง นอกจากนี้ยังให้กลุ่มตัวอย่างเขียนรายงานผลการใช้ชุดฝึกอบรมชุดที่ 1 ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 ตามกำหนดเพื่อให้ผู้วิจัยช่วยแนะนำช่วยเหลือกรณีมีปัญหาการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล

ด้วยเหตุผลต่างๆข้างต้น จึงทำให้ชุดฝึกอบรมทางไกล มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

6.3. ผลการประเมินด้านความรู้ของผู้ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อาจเนื่องจาก ชุดฝึกอบรมทางไกลสร้างอย่างถูกต้องตามหลักวิชา และมีการติดตามผลการใช้ ชุดฝึกอบรมทางไกลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และจากข้อมูลการรายงานตนเองที่กลุ่มตัวอย่างรายงานว่าตนเอง มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนมีความสามารถออกแบบกิจกรรมส่งเสริมทักษะการฟัง การพูดและการอ่านใน วิชาภาษาไทยได้

6.4. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ชุดฝึกอบรมหลังการใช้ชุดฝึกอบรมพบว่าอยู่ในระดับ มาก อาจเนื่องมาจาก เนื้อหาตรงตามความต้องการของครูผู้ใช้ชุดฝึกอบรม มีการติดตามให้คำแนะนำการใช้ ชุดฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง และจากการที่กลุ่มตัวอย่างรายงานว่าตนเองเมื่อออกแบบกิจกรรมส่งเสริมทักษะ การฟัง การพูดและการอ่านในวิชาภาษาไทยได้ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งความรู้สึกนี้เชื่อมโยงทำให้เกิดความพึงพอใจหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล

รายละเอียดของข้ออภิปรายข้างต้นให้ผลตรงกับงานวิจัยชุดฝึกอบรมทางไกลจำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ 1) การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนในวิชาสังคม ศึกษา เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการสอนวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยคือ ภณิดา มาประเสริฐและสุนนทิพย์ บุญสมบัติ 2) การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการอ่าน คติวิเคราะห์ ผู้วิจัยคือ วรธนา บัวเกิดและธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ 3) การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการคิด ผู้วิจัยคือ นवलจิตต์ เขาวีกรติพงศ์และคณะ 4) การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาลักษณะ ความเป็นพลโลกของนักเรียนสำหรับครูสังคมศึกษา 5) การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการจัดการเรียนรู้ ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ ผู้วิจัยคือ วัฒนา มัคคสมันและคณะ งานวิจัยทั้ง 5 เรื่องข้างต้นมีวัตถุประสงค์ งานวิจัยที่คล้ายกันคือ การพัฒนาชุดฝึกอบรม ทดลองใช้และประเมินผลการใช้ชุดฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยเรื่องที่ 1-4 เป็นครูสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูปฐมวัย ผลการวิจัย พบคล้ายคลึงกันดังนี้ 1) ชุดฝึกอบรมทางไกลที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) คะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนจากชุดฝึกอบรมของครูหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อชุด ฝึกอบรมทางไกลอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และงานวิจัยเรื่องที่ 5 พบว่าการใช้ชุดฝึกอบรมได้เกิดผลกับ นักเรียนระดับปฐมวัยศึกษา คือ มีสมาธิ มั่นใจและตั้งใจทำงาน รู้จักแก้ปัญหา มีการวางแผนการทำงาน มี

ความสุขและมีความคิดสร้างสรรค์ ส่วนงานวิจัยเรื่องที่ 6 ชื่อ การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การอ่านและการพูดในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยคือสุวรรณี ยะหะกร ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยในเรื่องนี้เช่นกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

7.1.1 ผลผลิตที่สำคัญจากงานวิจัย ได้แก่ ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การอ่านและการพูดในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา และระบบติดตามดูแลช่วยเหลือกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสามารถนำไปใช้ฝึกอบรมครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาได้ นอกจากนี้ยังสามารถประยุกต์ไปใช้กับการอบรมครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาได้ โดยเพิ่มกิจกรรม เทคนิควิธีการ สื่อและรายละเอียดของเนื้อหาสาระภาษาไทยให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนมัธยมศึกษา

7.1.2 นำชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การอ่านและการพูดในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา เผยแพร่ให้กับครูที่มีปัญหาการสอนให้นักเรียนฟัง อ่านและพูดในภาษาไทยได้ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

7.1.3 ผลการวิจัยสะท้อนว่าการแก้ปัญหาการฟัง การอ่านและการพูดในภาษาไทย จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายกลุ่ม ได้แก่ พ่อแม่ควรจัดเวลาอ่านหนังสือให้ลูกฟังและหรือดูแลให้ลูกได้อ่านหนังสือทุกวันจนติดเป็นนิสัย ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการฟัง การอ่านและการพูดที่เหมาะสมกับวัยโดยจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและเน้นให้นักเรียนฟัง อ่าน พูด ด้วยความรู้สึกรู้สึกมีความสุข สนุกสนาน

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรวิจัยศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้หลักภาษาไทย วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา ที่อบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

7.2.2 ควรทำวิจัยต่อยอดหรือเชื่อมโยงทักษะการฟัง การอ่าน การพูดกับทักษะทางภาษาอื่น เช่น ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะการดูอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในระดับประถมศึกษา เป็นต้น

7.2.3 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาผลการสอบ NT และการสอบ ONET ตกต่ำในวิชาภาษาไทยที่มีลักษณะการแก้ปัญหาแบบองค์รวม เช่น การพัฒนารูปแบบการผสมผสานความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษา เป็นต้น